حق با شماست

info@jamejamdaily.ir

روابط عمومی: ۲۲۲۶۲۱۴۲

#حجاب-هنجارشکن

شهروندی از مسجدسلیمان:

از دولت و قوه‌قضاییه درخواست می‌شود برخورد جدی با هنجارشکنان مباحث آزادی و حجاب که قوانین کشور را زیر پا می‌گذارند، صورت دهد.

#ارز-تلفن

میان‌آبادی از تهران:

با توجه به کاهش قیمت ارز و ثبات نسبی این بازار در چند ماه اخیر، ولی بازار تلفن همراه واکنشی به این کاهش قیمت ارز نشان نداد و حتی گاهی شاهد افزایش قیمت تلفن نیز همراه هستیم.

#خدمات-دندانپزشکی

گلریز از تهران:

چرا وزارت بهداشت هیچ تلاشی بابت پوشش‌دهی خدمات دندانپزشکی از طریق بیمه‌ها صورت نمی‌دهد؟ هزینه‌های هنگفت برای رسیدگی و درمان باعث بی‌میلی مردم نسبت به بهداشت دهان و دندانشان شده است و این موضوع اصلا خوشایند جامعه نیست.

#فوتبال-ارز

یزدانی از نوشهر:

با توجه به نرخ بالای ارز و مشکلات اقتصادی کشور، چه لزومی دارد تیم‌های باشگاهی فوتبال بازیکنان خارجی جذب کنند؟ متاسفانه بعد از مدت کوتاهی نیز به علت پرداخت نکردن مطالبات، این بازیکنان از تیم‌ها شکایت می‌کنند و علاوه بر اصل مبلغ، غرامت نیز باید پرداخت شود.

#ارزان-وزیر

جمعی از شهروندان:

کدام کالاهای اساسی ارزان شد که وزیر محترم صنعت از ارزانی ۸۰ قلم کالا خبر می‌دهد؟ پوشاک، مواد غذایی، مواد بهداشتی، مسکن، خودرو و... کدام یک؟

#بانوان-ورزشگاه

توکلی شهمیرزادی از کرج:

از دولت و فدراسیون فوتبال درخواست می‌شود تا شرایط ورود بانوان به ورزشگاه را هرچه زودتر فراهم کنند و امیدوارم ورود بانوان به ورزشگاه گزینشی و سفارش شده نباشد و ورود برای عموم آزاد شود.

#یارانه-دولت

گلفزانی از رشت:

درآمد حاصل از حذف یارانه کالاها و افزایش نرخ ارز کجا رفت؟ چرا دولت برای مهار تورم و افزایش قدرت خرید مردم یارانه غیرنقدی مانند کالا یا بن کالا پرداخت نمی‌کند؟

#وام-اشتغال

شهروندی از نور:

امیدوارم وام اشتغال روستایی که اخیرا مورد حمایت دولت محترم نیز قرار گرفته است بر محور عدالت و به جانب حق به متقاضیان تعلق گیرد.

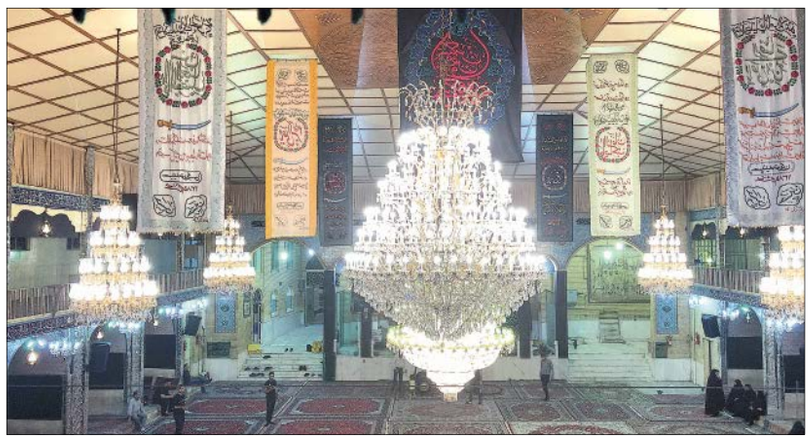

در حسینیه‌های تاریخی منطقه کن عزاداری ماه محرم هنوز به همان شیوه سنتی برپا می‌شود. شیوه‌ای اصیل که با گذشت سالیان سال از آن هنوز هم مخاطب خود را دارد

گزارشی از حسینیه‌های تاریخی منطقه کن تهران که نزدیک ۲ قرن است مراسم عزای اباعبدا...(ع) در آنها اقامه می‌شود

عزایی کهن در محله‌ای تاریخی

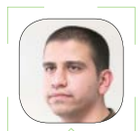

محمدحسین خودکار

جامعه

دست‌هایی که بر سینه‌ها می‌خورد، اشک‌هایی که از چشمان جاری است و نوحه‌ای که خوانده می‌شود، همه خبر از عزایی عظیم می‌دهد که قرن‌هاست حکایت شگرفش در صفحه تاریخ حک شده و سینه به سینه بین مردمان این دیار گشته است. حال در گوشه‌ای از این دیار پهناور که سالیان سال است رسم دیرین عزاداری مثل دیگر نقاط این خاک در آن رواج دارد، مردم محل مثل هر سال پرچم‌های سیاه را بر در و دیوار خانه‌هایشان آویخته‌اند و عزای حسین(ع) را در حسینیه‌های تاریخی‌شان برپا کرده‌اند. اینجا کن است، پهنه‌ای کهن در غرب تهران که قدمتش اگر از دیگر مناطق پایتخت بیشتر نباشد، کمتر نیست.

منطقه کن پنج محله دارد؛ اسماعیلیون، سرآسیاب، دارقاضی، بالان و میان‌ده. در هر محله نیز یک حسینیه و یک مسجد تاریخی قرار گرفته است. قدیمی‌ها تعریف می‌کنند تا چهل پنجاه سال پیش هیچ‌کدام از این حسینیه‌ها سقف نداشتند و مردم همه ساله خیمه عزا را با کمک تیرک‌های چوبی در محوطه حسینیه‌ها برپا می‌کردند. دور تا دور این محوطه‌ها نیز طاق‌نماهایی هلالی قرار دارند که از ده‌ها سال پیش در این حسینیه‌ها به یادگار مانده‌اند. همچنین در حسینیه‌های تاریخی کن هنوز حوض‌هایی قدیمی از همان سال‌ها برجای مانده‌اند، حوض‌هایی که به رسم همه تکیه‌های کهن تهران دقیقا در مرکز محوطه قرار گرفته‌اند.

در این منطقه همه چیز با محله‌های مدرن شده غرب تهران متفاوت است. از آب و هوا گرفته تا شکل و شمایل خانه‌ها، کوچه‌ها و خیابان‌ها. اینجا هنوز درخت‌های قطور چندده‌ساله، خانه‌های حیاط‌دار یک طبقه و کوچه‌های تنگ و ترش به وفور پیدا می‌شود. برای همین عجیب نیست که هنوز هم کنی‌ها رسم کهن عزای اباعبدا...(ع) را در همان حسینیه‌های قدیمی خود برگزار می‌کنند. حسینیه‌هایی که اسناد باقیمانده از وقف‌نامه‌هایشان نشان می‌دهد هرکدام بین یک تا دو قرن قدمت دارند.

۱۷۰ سال اقامه عزا با همت مردم محل

اگر از خیابان معروف به ایستگاه یخچال وارد بافت تاریخی منطقه کن شویم، نخستین حسینیه‌ای که بر سر راهمان قرار می‌گیرد، حسینیه اسماعیلیون است که چند سالی است به «الغدیر» تغییر نام داده. خیابان زینعلی را به طرف پایین می‌رویم تا به این حسینیه برسیم. اذان مغرب را تازه گفته‌اند و چند دقیقه‌ای است نماز جماعت در مسجد پایین حسینیه به پایان رسیده. هیات هنوز خیلی شلوغ نشده، اما کوچه‌های اطراف پر است از مردان، زنان و کودکانی که آرام آرام به سوی آن گام برمی‌دارند.

با کمک دوستی قدیمی که کن و محله‌هایش را به ما معرفی می‌کند، پی یکی از بزرگ‌ترهای هیات می‌گردیم. بعد از کمی پرس‌وجو به علی محمدی می‌رسیم که از اهالی قدیمی محله و عضو هیات‌امنای حسینیه الغدیر است. ۶۲ ساله است و می‌گوید جد اندر جد ساکن کن بوده‌اند. از قدمت حسینیه که می‌پرسیم، پاسخ می‌دهد اینجا ۱۷۰ سال پیش ساخته شده است. برای اثبات حرف خود نیز کاشی نصب شده در طاق‌نمای درگاه ورودی را نشانمان می‌دهد که روی آن نوشته شده تاسیس ۱۲۲۸ هجری شمسی.

محمدی توضیح می‌دهد ملک اینجا را همان ۱۷۰ سال پیش یکی از خیران اهل کن وقف کرده است. ملکی که ۶۵۰ متر زیربنا دارد و تا حدود ۴۰ سال پیش دیوارهای آن خشتی بود و سقف هم نداشت. اما آن‌طور که او تعریف می‌کند، در دهه ۶۰ اهالی محله اسماعیلیون دور هم جمع شدند، یا علی گفتند و با اهدای کمک‌های نقدی و غیرنقدی، حسینیه را از نو بنا کردند؛ با دیوارهای آجری و سقف شیروانی؛ طاق‌نماهای هلالی را هم که همه خشت و گلی بود، تخریب و به جای آنها دور تا دور حسینیه را با طاق‌نماهای آجری تزئین کردند.

وقف در راه عزای اباعبدا...(ع)

نوحه‌خوان کم‌کم دم می‌گیرد و عزاداران هیات، مهیای سینه‌زنی می‌شوند. ما نیز با پیرمرد اهل محله اسماعیلیون خداحافظی می‌کنیم و راهی یکی دیگر از محلات کن می‌شویم. خیابان طاهری را حدود ۴۰۰ متر به طرف غرب می‌رویم تا به محله سرآسیاب و حسینیه قدیمی آن برسیم. جلوی در ورودی حسینیه، چناری قطور قرار گرفته که به گفته اهالی محل، قدمتی حداقل ۳۰۰ ساله دارد.

شکل و شمایل کلی حسینیه سرآسیاب نیز مانند حسینیه اسماعیلیون است، با این تفاوت که طاق‌نماهای این حسینیه دو طبقه است و در هر کدام از طبقات آن، هنوز تیرک‌های چوبی که حکم سقف این طاق‌نماها را دارند، از ده‌ها سال پیش باقی مانده‌اند. در مرکز این حسینیه نیز حوضی قرار دارد که در سال‌های اخیر آن را نوسازی کرده و آبنمایی درونش قرار داده‌اند. دور تا دور حسینیه نیز پرچم‌های سیاه، علامت‌ها و پارچه‌نوشته‌هایی را آویزان کرده‌اند که هیاتی‌های اینجا معتقدند از عمر بیشتر آنها بیش از ۶۰ سال می‌گذرد.

به میانه مراسم عزاداری می‌رسیم. چراغ‌ها خاموش است. جوان‌ترها در وسط هیات ایستاده‌اند و سینه می‌زنند. پیرترها نیز روی سکوی داخل طاق‌نماها نشسته و به نشانه ماتم سر در گریبان برده‌اند. به نظر می‌رسد بیشتر از ۵۰۰ عزادار در قسمت مردانه حضور دارند و احتمالا همین تعداد نیز در قسمت زنانه که با پارچه‌ای برزنتی از مردانه تفکیک شده، حاضر هستند.

از اهالی هیات می‌خواهیم که یکی از بزرگ‌ترهای حسینیه را به ما معرفی کنند و آنها هم ما را یک راست می‌برند پیش حسن حاج‌شعبانعلی که متولی اصلی حسینیه است و نتیجه بنیانگذار و واقف این محل. می‌گوید جد او ۱۸۰ سال پیش ابتدا این حسینیه را ساخت و بعد هم مغازه‌های اطراف آن را به همراه یک باغ وسیع در جاده سولقان خرید. سپس وصیت کرد تا دنیا دنیاست باید سود حاصل از آن باغ و این مغازه‌ها همه خرج امورات حسینیه شود. وصیتی که به گفته حاج‌شعبانعلی ۷۴ ساله، او و پدرانش تا امروز به آن عمل کرده‌اند و پسرانش نیز موظفند به آن عمل کنند.

آن‌طور که متولی حسینیه سرآسیاب می‌گوید، بنای این هیات برخلاف دیگر حسینیه‌های تاریخی کن از همان ابتدا با آجر ساخته شده. به همین دلیل، این حسینیه مثل دیگر هیات‌های قدیمی این منطقه هیچ‌گاه تخریب و نوسازی نشده و همه دیوارها و طاق‌نماهای آن از همان ابتدا تا امروز به همین شکل باقی مانده‌اند. او تعریف می‌کند تنها تغییری که در تمام این سال‌ها در ساختمان حسینیه انجام شده، اضافه شدن سقف کاذب آن است که این کار هم در سال‌ها اول بعد از پیروزی انقلاب صورت گرفته.

حاج‌شعبانعلی تاکید دارد مراسم عزاداری این سال‌های حسینیه‌های تاریخی کن هنوز همان صفای دوران قدیم را دارد. او معتقد است مهم‌ترین تفاوت بین عزاداری امروز این منطقه با سال‌های گذشته چند برابر شدن جمعیت آن است. متولی حسینیه سرآسیاب در این باره به وصیت جد خود اشاره می‌کند و می‌گوید: در وصیتنامه ایشان آمده است که خاندان ما باید شب‌های تاسوعا و عاشورا، حداقل هر شب ۱۵ من تبریز معادل ۹۰ کیلوگرم برنج بریزد، اما الان وزن برنج مخصوص طبخ غذای هیات فقط در همین دو شب از یک تن نیز بیشتر می‌شود. این نشان می‌دهد که جمعیت کن در این سال‌ها بیش از ده برابر شده که علت اصلی آن هم علاوه بر رشد جمعیت، مهاجرت مردمان غیربومی به این منطقه است.

در حسینیه‌های تاریخی منطقه کن مراسم عزاداری ماه محرم هنوز به همان شیوه سنتی برپا می‌شود. شیوه‌ای اصیل که با گذشت سالیان سال از آن هنوز هم مخاطب خود را دارد و جالب این که حضور جوان‌ترها در هیات‌های این منطقه از افراد مسن بیشتر به چشم می‌آید. انگار که قدمت این عزاداری نسل به نسل بین مردم این خطه منتقل شده و محرم امسال هم مثل همه سال‌های گذشته، پیر و جوان را پای سفره اباعبدا...(ع) گردآورده است. عزایی اصیل که قرن‌هاست جهانیان از عظمت آن در شگفت مانده‌اند و هنوز هم هیچ کس پاسخی برای سوال محتشم کاشانی پیدا نکرده و نفهمیده «باز این چه رستخیز عظیم است کز زمین، بی‌نفخ صور خاسته تا عرش اعظم است؟»

اتحاد محله زیر پرچم حسین(ع)

زندگی+

مردم منطقه کن همه ساله در ایام محرم رسمی دیرینه را در عزاداری‌شان اجرا می‌کنند که نشان از وحدت و همدلی بین اهالی پنج محله این پهنه تاریخی دارد. این رسم به این شکل است که عزاداران هرکدام از پنج حسینیه کن در شب‌های تاسوعا و عاشورا و ظهر روز عاشورا با راه‌اندازی دسته‌های عزاداری به چهار حسینیه دیگر سر می‌زنند و دقایقی را در آن حسینیه‌ها مهمان می‌شوند. البته برای جلوگیری از ایجاد تداخل در مسیر حرکت این دسته‌های عزاداری، پنج هیات در آن ایام خاص مراسم خود را همزمان با یکدیگر آغاز می‌کنند و در مسیری معین تمام محدوده کن را می‌چرخند و با گذر از تک تک حسینیه‌ها، در نهایت به هیات خود بازمی‌گردند. برگزاری این مراسم نیز معمولا شش ساعت طول می‌کشد و جالب این که همه حسینیه‌ها در شب‌های تاسوعا و عاشورا قبل از این که مراسم را شروع کنند، به عزاداران شام می‌دهند تا دیگر کسی به نیت گرفتن غذا در مراسم عزا شرکت نکند.

قدمت برگزاری این رسم کهن در منطقه کن نزدیک ۶۰ سال است و به گفته اهالی محل، پایه‌گذاری آن به شخصی به نام آیت‌ا... تهرانی که حدود نیم قرن امام جماعت کن بود، بازمی‌گردد. عالمی که در اواخر دهه ۳۰ از سوی آیت‌ا... بروجردی، مرجع فقید شیعه، در حالی که فقط ۳۵ سال داشت به عنوان امام جماعت این منطقه انتخاب شد و تا پایان عمر برای ایجاد وحدت و مودت بین اهالی پنج محله کن تلاش کرد. کنی‌ها خود معترفند که اگر تلاش‌های این عالم بزرگ نبود، این مودت بین اهالی پنج محله ایجاد نمی‌شد و اهالی منطقه هنوز هم در آتش اختلافات طایفه‌ای سالیان گذشته خود می‌سوختند.

حسینیه‌ای وسیع با ۱۴۰ سال قدمت

«حسینیه نور» در محله دارقاضی کن، یکی دیگر از حسینیه‌های تاریخی این منطقه است. این حسینیه با زیربنایی بیشتر از هزار متر مربع، لقب وسیع‌ترین حسینیه منطقه را به دوش می‌کشد. در حسینیه نور نیز مثل دیگر حسینیه‌های تاریخی کن طاق‌نماهای هلالی از همان زمان ساخت دور تا دور محوطه آن باقی مانده است. طاق‌نماهایی که در دوران قدیم، هرکدام به یکی از طایفه‌های این محله اختصاص داشت و در زمان برگزاری مراسم عزاداری اهالی هر خاندان فقط در طاق‌نمای مخصوص به خود می‌نشستند.

این رسم که البته در دیگر حسینیه‌های تاریخی منطقه کن نیز رایج بود، با زیاد شدن جمعیت این منطقه و مهاجرت افراد غیربومی به آن، رفته رفته از بین رفت و طاق‌نماها حالتی عمومی پیدا کرد.

«قدمت حسینیه نور دارقاضی به حدود ۱۴۰ سال پیش بازمی‌گردد.» این را علی بزرگی، عضو هیات‌امنای این هیات برایمان تعریف می‌کند و با استناد به نوشته روی یکی از کاشی‌های قدیمی موجود در حسینیه می‌گوید، محوطه اصلی اینجا در سال ۱۳۰۱ هجری قمری مصادف با ۱۲۶۲ هجری شمسی بنا شده است. البته به گفته او، این تاریخ مربوط به سال ساخت طبقه پایین این هیات است و طبقه بالا بعد از بازسازی انجام‌شده در سال ۱۳۴۹ شمسی به آن اضافه شد. نتیجه این بازسازی نیز علاوه بر اضافه شدن یک طبقه، آجری شدن دیوارهای کاهگلی حسینیه و احداث سقفی چوبی روی محوطه آن بود.

آن‌طور که بزرگی توضیح می‌دهد، ملک حسینیه نور محله دارقاضی نیز مانند دیگر حسینیه‌های تاریخی کن وقفی است، اما بانی ساخت ابتدایی و بازسازی آن همه اهل محل بوده‌اند، نه یک شخص خاص. اکنون نیز با همت همه مردم چراغ حسینیه بعد از حدود ۱۴۰ سال روشن است و هزینه برپایی مراسم عزاداری و توزیع غذای نذری در شب‌های محرم و صفر نیز با کمک نذورات مردمی اهل محل تامین می‌شود.

در حسینیه نور محله دارقاضی مثل دیگر هیات‌های تاریخی این منطقه، پرچم‌ها، علامت‌ها و پارچه‌نوشته‌هایی قدیمی وجود دارند. کهن‌ترین این آثار نیز یک تابلوی نقاشی پارچه‌ای با موضوع قیام مختار است که قدمت آن را بیش از صد سال برآورد کرده‌اند؛ تابلویی که اکنون به صورت قاب‌شده روی یکی از دیوارهای حسینیه در معرض دید عموم قرار گرفته است.

«در دهه‌های گذشته از بین همه حسینیه‌های تاریخی منطقه کن، مراسم تعزیه فقط در حسینیه نور محله دارقاضی برگزار می‌شد.» عضو هیات‌امنای حسینیه نور ضمن تاکید این مساله، توضیح می‌دهد که اجرای تعزیه در این حسینیه قدمتی حداقل صد ساله دارد. مراسمی که البته به دلیل برخی مشکلات اقتصادی برگزاری آن در سه سال گذشته متوقف شده و راه‌اندازی مجدد آن نیز به همت مشترک اهالی این محل وابسته است.